

Planeringsstrategi

Sammanfattning

Enligt lagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. För att översiktsplanen ska kunna fungera som vägledning krävs att planen är aktuell. Aktualitetsprövningen av översiktsplanen görs i planeringsstrategin där planens aktualitet prövas i förhållande till kraven i Plan- och bygglagen samt rådande politisk inriktning.

Sedan översiktsplanen antogs har ett flertal mål, strategier och underlag tillkommit på både regional och nationell nivå. Till detta har även flera styrdokument som omnämns i planen ersatts eller reviderats och nya styrdokument har tillkommit.

En översyn av översiktsplanens inriktning behöver göras för att klarlägga vad den långsiktiga politiska viljan för kommunens utveckling är. Översiktsplanen bedöms vidare vara inaktuell i flera avseenden som gemensamt motiverar att en ny översiktsplan bör tas fram.

Översiktsplanen och fördjupad översiktsplan för Bäckefors, bedöms tills vidare kunna vägleda kommunens arbete och översiktsplanen ska därför fortsatt anses vara aktuell. Den dalslandsgemensamma vindbruksplanen, Vindbruk Dalsland, bedöms eventuellt behöva revideras med hänsyn till ny kunskap och teknikutveckling.

Innehåll

Bakgrund	4
Översiktsplanering, planeringsstrategi och översiktsplan	4
Gällande översiktsplan	5
Kommunens arbete med översiktsplanering	6
Ändrade planeringsförutsättningar	6
Länsstyrelsens underlag och granskningsyttrande	6
Lagstiftning, förordningar och direktiv	6
Nationella och regionala mål, strategier och underlag	12
Kommunala planeringsförutsättningar	15
Ställningstagande: Ändrade planeringsförutsättningar	19
Aktualitetsprövning	20
Tidigare aktualitetsprövning	20
Uppföljning av bebyggelse som tillkommit sedan översiktsplanen antogs	23
Förbättringsmöjligheter	23
Politisk viljeinriktning	26
Bedömning: Översiktsplanens aktualitet	26
Fortsatt översiktsplanering	27

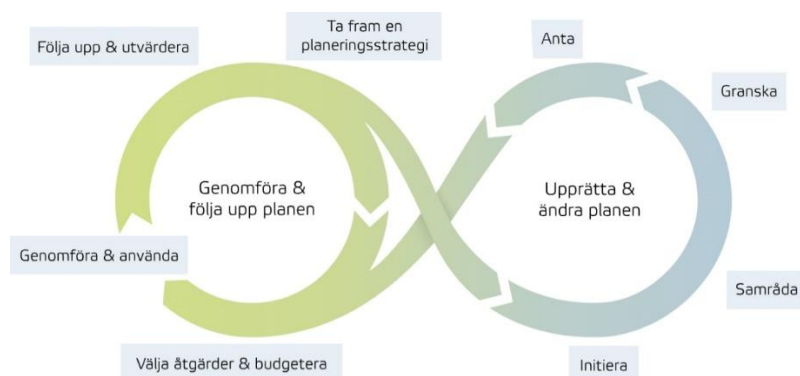
Bakgrund

Översiktsplanering, planeringsstrategi och översiktsplan

Att planlägga användningen av mark och vatten är enligt Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) en kommunal angelägenhet. Enligt lagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Den kommunövergripande översiktsplanen ska spegla den rådande politiska majoritetens uppfattning och ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. En översiktsplan kan kompletteras med fördjupningar, till exempel över ett avgränsat geografiskt område (fördjupad översiktsplan) eller för ett tematiskt område (t ex vindkraft).

För att översiktsplanen ska kunna fungera som vägledning krävs att planen är aktuell. Aktualitetsprövningen av översiktsplanen görs genom att en planeringsstrategi tas fram. I planeringsstrategin prövas planens aktualitet regelbundet i förhållande till kraven i Plan- och bygglagen samt rådande politisk inriktning. Planeringsstrategin är en framåtblickande aktualitetsprövning av kommunens översiktsplan. I strategin ska kommunfullmäktige bedöma om översiktsplanen är aktuell och ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Därtill ska fullmäktige ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Planeringsstrategin som sådan innebär inte någon ändring av översiktsplanen. Det finns därför inga krav på att uppföljning av betydande miljöpåverkan ska göras inom ramen för strategin. Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om strategin inte antas inom den tiden upphör översiktsplanen att gälla.

Kontinuerlig process för översiktsplanering, bild från Boverket

Process vid framtagande

Planeringsstrategin är framtagen av Samhällsbyggnadsenheten under 2024. I arbetet har en dialog förts med delar av kommunens förvaltning och politik som bedömts beröra lite extra av översiktsplanering. Remisser har inhämtats från fullmäktigeberedningen för översiktsplan, bygglovavdelningen, näringsliv- och destinationsutveckling samt Dalslands miljökontor. Utöver dialoger och remisser grundar sig strategin på kommunala styrdokument, statistiskt underlag och länsstyrelsens underlag inför planeringsstrategin. Planeringsstrategin har en tidshorisont till och med år 2028, vilket är två år efter nästkommande val och därmed det år då en ny strategi senast behöver tas fram. Om kommunfullmäktige har antagit en ny översiktsplan inom samma tidsperiod behöver dock kommunen inte anta en planeringsstrategi.

Gällande översiktsplan

Bengtstors kommuns översiktsplan "Översiktsplan för Bengtstors kommun" antogs av kommunfullmäktige den 27 november 2013

Översiktsplanens övergripande syfte är att förverkliga den vision som togs fram i början av 2000-talet (Vision 2014) som lyder "***Bengtstors kommun är en livskraftig kommun genom samarbete och individuell utveckling***". Till förverkligandet av denna vision och för att skapa en livskraftig kommun har man i planen identifierat ett antal framgångsfaktorer: ***samarbete, utveckling, närhet, god kommunal service och en hållbar utveckling***. Att satsa på att utveckla människor och få dem att samarbeta är det mest framgångsrika sättet att skapa livskraft i kommunen.

Bengtstors kommuns översiktsplan består av följande planer med tillhörande dokument, det är också dessa dokument vars aktualitet prövas i planeringsstrategin:

- Översiktsplan för Bengtstors kommun, antagen av kommunfullmäktige 27 november 2013.
- Fördjupad översiktsplan för Bäckefors, Bengtstors kommun, antagen juni 2006.
- Vindbruk Dalsland, Tillägg till översiktsplan för Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål, antagen 21 september 2011.

Därtill finns ett antal styrande dokument som inte är en del av översiktsplan men som också berör frågor om mark- och vattenanvändning samt den bebyggda miljön. Inget av dessa dokument aktualitetsprövas i samband med planeringsstrategin men vissa dokument behandlas ändå i planeringsstrategin med anledning av deras koppling till översiktsplanen.

Kommunens arbete med översiktsplanering

Bengtsfors kommun arbetar med strategisk planering utifrån antaget planuppdrag. I planuppdraget redogörs för vilket strategiskt arbete som ska göras under kommande år och en prioriteringsordning. Planuppdraget revideras årligen och beslutas av Kommunstyrelsen en gång per år. Planuppdraget innefattar översikts- och detaljplanering enligt plan- och bygglagen. Planeringsstrategin kommer när den antas att vara en del av kommunens översiktsplaneringsarbete. Strategin blir tillsammans med planuppdraget en vägledning för det fortsatta arbetet med översiktsplanering. Det pågår dialog gällande behov av revidering av vindbruksplanen.

Ändrade planeringsförutsättningar

Länsstyrelsens underlag och granskningsyttrande

Enligt 3 kap. 26 § PBL ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller kommer översiktsplaner samt tillägg och förändringar till dessa som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla, Länsstyrelsen har därför inte bedömt aktualiteten i granskningsyttrande över ändringar av översiktsplanen som antagits före år 2004.

Lagstiftning, förordningar och direktiv

Här redogörs för ett urval av de förändringar som skett i lagstiftning, förordningar och direktiv sedan Bengtsfors kommuns översiktsplan antogs 2013. Redogörelsen har begränsats till sådant som har bedöms kunna påverka översiktsplanens aktualitet och omfattar:

- Plan- och bygglagen (2010:900) och Plan- och byggförordningen (2011:338)
- Miljöbalken (1998:808) och relaterade förordningar
- Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Förändringar i lagtext innebär att enskilda hänvisningar till lagtext i översiktsplanen kan vara inaktuella.

Plan- och bygglagen (2010:900) och Plan- och byggförordningen (2011:338)

Förändring	Kommentar
<p>I januari 2014 infördes en ny punkt i 2 kap. 3 § Plan- och bygglagen (SFS 2013:867) för att tydliggöra sambandet Mellan Plan- och bygglagen och Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1383). Ändringen innebär att planläggning enligt Plan- och bygglagen ska främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Bostadsbyggande blev därmed ett allmänt intresse enligt 2 kap. plan- och bygglagen. I juli 2014 infördes krav (SFS 2014:224) på redovisning i översiktsplanen om hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Detta för att säkerställa att bostadsbyggnadsbehovet behandlas i översiktsplanen.</p>	<p>Gällande översiktsplan redogör för en målbild om 12 000 invånare i kommunen år 2030. Planen anger även att år 2030 är förhoppningen att den negativa befolkningsutvecklingen vänt eller åtminstone planat ut. Den senaste befolkningsprognosen sträcker sig till 2040 och uppskattar en kommunal befolkningsmängd om inte fyllt 7 800 invånare. Då översiktsplanens mål om befolkningsökning eller i vart fall avstannad befolkningsminskning överstiger prognosticerad befolkningsminskning bedöms lagkravet vara tillgodosett i gällande översiktsplan. Översiktsplanen anses visa hur behovet av bostäder kan tillgodoses åtminstone närmaste årtiondet och ger tillsammans med kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning (2024) förutsättningar för kommunen att tillgodose sitt bostadsförsörjningsansvar i enlighet med lagkravet. Det är samtidigt önskvärt att kommunen kan redovisa hur det långsiktiga behov av bostäder kan tillgodoses för ett ännu längre tidsperspektiv än vad som görs idag.</p>

<p>I januari 2015 infördes bestämmelser i 5 kap. 7 § Plan- och bygglagen (SFS 2014:900) om att detaljplaneläggning som inte är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande av översiktsplanen ska handläggas med utökat planförfarande.</p>	<p>Handläggning med utökat förfarande innebär att framtagande av detaljplaner blir mer omfattande och tidskrävande. Behovet att översiktsplanen är aktuell och speglar den politiska viljeriktningen har därmed ökat för att undvika att ett större antal detaljplaner behöver handläggas med utökat förfarande.</p>
<p>I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. om miljöbedömningar i miljöbalken (SFS 2017:955). I samband med detta gjordes även ändringar i Plan- och bygglagen (SFS 2017:965), Avseende innehållet i översiktsplan så handlar ändringen om att redovisa skälen till att en strategisk miljöbedömning inte behöver tas fram.</p>	<p>Gällande översiktsplan redogör inte för skälen till att en strategisk miljöbedömning inte togs fram i enlighet med lagkravet. Översiktsplanen brister därmed i detta avseende.</p>
<p>I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll i plan- och bygglagen (SFS 2018:1370) vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra.</p>	<p>Gällande översiktsplan redogör för kommunens syn på risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterad samt hur dessa kan minska eller hanteras. Översiktsplanen uppfyller därmed lagkravet.</p>

<p>I april 2020 infördes flera ändringar i 3 kap. Plan- och bygglagen (SFS 2020:76) med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och hållas aktuell.</p> <p>Kommunen ska anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Det infördes även nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla, det skall även tydligt i översiktsplanen framgå om och i så fall vilka delar av planen som länsstyrelsen inte godtagit.</p>	<p>Som komplement till gällande översiktsplan behöver en planeringsstrategi antas innan 11 september 2024 för att översiktsplanen i sin helhet inte ska upphävas.</p>
<p>I april 2023 trädde nytt krav om att översiktsplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt (2 kap. 5 c § Plan- och byggförordningen). Detta krav tillämpas första gången på översiktsplaner som har påbörjats efter den 31 december 2026. Boverket fick samtidigt mandat att meddela föreskrifter som standarder för utformning av översiktsplaner enligt 3 kap. Plan- och bygglagen och undantag från kravet i 2 kap. 5 c § Plan- och byggförordningen.</p> <p>Framtagande av föreskrifter pågår för tillfället.</p>	<p>Det nya kravet påverkar inte översiktsplanens aktualitet. Beroende på när arbete med en ny översiktsplan påbörjas kan kravet gälla för den planen. Sannolikt påbörjas arbetet med en ny översiktsplan innan kravet måste tillämpas. Lagkravet och kommande föreskrifter innebär att arbetet med framtagande av en ny översiktsplan som följer dessa krav blir mer omfattande och resurskrävande.</p>

Miljöbalken (1998:808) och relaterade förordningar

Förändring	Kommentar
I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. om miljöbedömningar i Miljöbalken (SFS 2017:995). Det nya kapitlet innehåller främst en ny struktur och nya ord och uttryck i syfte att tydliggöra processer för de miljöbedömningar som regleras i kapitlet.	Gällande översiktsplans aktualitet påverkas inte.
Miljöbalken har inte ändrats avseende strandskydd. Länsstyrelsen har dock sedan gällande kommunomfattande översiktsplan antogs 2014, tagit beslut om utvidgat strandskydd för delar av Bengtsfors kommun.	Det utvidgade strandskyddet påverkar inte översiktsplanens aktualitet.
Ny förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader har meddelats med stöd av 9 kap. 12 § miljöbalken. Boverket beslutade även 2020 om allmänna råd om omgivningsbuller utomhus från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad karaktär.	Förändringarna bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet utan andra delar av plan- och byggprocesser.
Artskyddsförordningen (2007:845) som är meddelad med stöd av delar av miljöbalken och regeringsformen ändrades 2022 vilket innebar en förändring i tillämpningen av förordningen vilket har fått en påtaglig påverkan på kommunens planeringsförutsättningar.	Översiktsplanens aktualitet bedöms inte direkt ha påverkats av förändringen. Indirekt påverkan har inte utretts och behöver hanteras framåt.

Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar

Förändring	Kommentar
I januari 2014 (SFS 2013:866) trädde omfattande ändringar av lagen i kraft. Bland annat anges att de riktlinjer som kommunerna ska ta fram för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av kravet i 3 kap. Plan- och bygglagen om att kommunen i översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.	Översiktsplanens aktualitet påverkas inte av denna ändring. Det nya kravet gäller vid framtagande av ny översiktsplan. Bostadsförsörjningsprogram för Bengtsfors 2024-2030 har tagits fram och antogs i mars 2024 vilket kommer utgöra ett bra planeringsunderlag för översiktsplanen.
I oktober 2022 (SFS 2022:385) trädde ändringar av lagen i kraft. Dessa innebär bl a att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.	Översiktsplanens aktualitet påverkas inte av denna ändring. Bostadsförsörjningsprogram för Bengtsfors 2024-2030 har tagits fram och antogs i mars 2024 vilket kommer utgöra ett bra planeringsunderlag för översiktsplanen.

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Förändring	Kommentar
Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter blev svensk lag 1 januari 2020. Där fastslås varje barns rättigheter och statens ansvar i 54 artiklar. Barnkonventionen gäller vid tillämpning av andra lagar, däribland plan- och bygglagen- och stärker därigenom barnrätten vid tillämpning av PBL.	Barnperspektivet är inte frånvarande i gällande översiktsplan och den nya lagen påverkar inte översiktsplanens aktualitet. Vid framtagande av ny översiktsplan bör det ses över hur barnperspektivet ska hanteras i översiktsplanen och översiktsplaneringen. I översiktsplaneringen kan kommunen särskilt ta hänsyn till artikel 31 ”Barnet har rätt till lek, vila, fritid och rekreation och fritt delta i det kulturella livet”.

Övriga förändringar av lagstiftning, förordningar och direktiv Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, ändrad SFS 2022:1249.

Bedömning

Av de nya lagkraven som börjat gälla sedan översiktsplanen antogs är det enbart ett som översiktsplanen inte tillgodoser; att översiktsplanen inte redogör för skälen till att en strategisk miljöbedömning inte togs fram i enlighet med lagkravet. På grund av hur resurskrävande framtagande av en ny översiktsplan är bedöms detta inte på egen hand motivera att en ny översiktsplan behöver tas fram. Innan riskerna klargjorts är det dock svårt att bedöma behovet av att beskriva dessa såväl som att åtgärda dem.

För att även framåt kunna visa hur det långsiktiga bostadsbehovet kan tillgodoses behöver arbete med en ny översiktsplan påbörjas snart för att den ska hinna antas innan översiktsplanen blir inaktuell i detta avseende. Delvis på grund av hur tidskrävande framtagande av en ny översiktsplan är. Det finns även ett behov av att skapa en tydligare koppling mellan översiktsplanen och riktlinjer för bostadsförsörjningen.

För att hinna anta en ny översiktsplan innan gällande översiktsplan börjar bli inaktuell i vissa avseenden behöver arbetet med en ny översiktsplan påbörjas i god tid. Desto fler frågor som ska hanteras vid framtagande av en ny översiktsplan desto tidigare kan det vara aktuellt att påbörja arbetet. Om den nya översiktsplanen exempelvis ska tas fram i digitalt format i linje med lagkrav och föreskrifter kan det krävas att arbetet påbörjas tidigare för att säkra att ett antagande hinns med innan översiktsplanen börjar bli inaktuell i vissa avseenden.

Nationella och regionala mål, strategier och underlag

Sedan översiktsplanens antagande har ett antal nationella mål, strategier och underlag tillkommit. I tabellen nedan redogörs för ett urval av dessa.

Förändring	Beskrivning
Agenda 2030	Agenda 2030 antogs 2015 av FN:s medlemsländer och började gälla 1 januari 2016. Agenda 2030 syftar till att balansera en ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling genom 17 globala mål inom flera olika områden, med utblick till år 2030.

Regional utveckling	Västra Götalandsregionen antog 2021 en ny regional utvecklingsstrategi med utblick mot 2030. Den regionala utvecklingsstrategin anger riktningen för det regionala utvecklingsarbetet 2023–2030, strategin tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och behovet att ställa om mot ett mer hållbar och konkurrenskraftigt samhälle.
Folkhälsa och social hållbarhet	Riksdagen beslutade i juni 2018 om ett omformulerat övergripande folkhälsomål och en reviderad målstruktur för folkhälsopolitiken. Syftet med förändringen är att skapa en mer långsiktig och förebyggande struktur för en mer jämlik hälsa för hela befolkningen, samt underlätta folkhälsoarbetet på samtliga samhällsnivåer. Västra Götalandsregionen har tagit fram mål för social hållbarhet, en handlingsplan för ökad fysisk aktivitet hos barn och unga samt en kulturstrategi.
Transporter	Gällande Nationell plan för transportsystemet antogs av regeringen 2022 för perioden 2022–2033. Den nationella planen redogör för statens infrastruktursatsningar över en tolvårsperiod. På regional nivå har Västra Götalandsregionen antagit en reviderad Regional transportinfrastrukturplan för Västra Götaland för samma tolvårsperiod som den nationella planen, 2022–2033. Västra Götalandsregionen har även tagit fram styrande

	<p>dokument som berör hållbart resande, godstransporter och utveckling av tågtrafiken.</p>
Miljö	<p>Riksdagen har sedan översiktsplanen arbetades fram beslutat om ett flertal etappmål kopplat till miljömålen. Bland annat rörande biologisk mångfald och ekosystemtjänster, luftföroreningar och hållbar hantering av dagvatten. Länsstyrelsen i Västra Götaland och Skogsstyrelsen har beslutat om regionala tilläggs mål för Västra Götaland.</p>
Grön infrastruktur	<p>Länsstyrelsen antog 2019 en handlingsplan för grön infrastruktur i Västra Götaland. I handlingsplanen presenteras kunskapsunderlag för att bibehålla och utveckla biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Naturvårdsverket har publicerat en vägledning om grön infrastruktur och fysisk planering.</p>
Klimat	<p>Riksdag och regering har tagit fram och beslutat om en klimatlag (2017:720) samt både långsiktiga klimatmål och etappmål. Till detta finns även bland annat en klimatpolitisk handlingsplan. Västra Götalandsregionen har tagit fram en klimatstrategi för Västra Götaland och länsstyrelsen i Västra Götaland har tagit fram en handlingsplan för Klimatanpassning med tillhörande vägledning för kommuner. Länsstyrelsen har även tagit fram stöd för att använda naturanpassade lösningar för att hantera översvämningar.</p>

Bedömning

Sedan översiktsplanen antogs har ett flertal mål, strategier och underlag tillkommit på både regional och nationell nivå. Flera av dessa berör frågor som behandlas i översiktsplanen. Det kan vara önskvärt att komplettera översiktsplanen med förklaringar om hur den förhåller sig till dessa mål, strategier och underlag. Detta motiverar i sig inte att översiktsplanen behöver ändras men vid framtagande av ny översiktsplan ses detta lämpligen över. På grund av mängden nationella och regionala mål, strategier och underlag behöver en stor del av översiktsplanen tillägnas till att redogöra för hur hänsyn tas till alla dessa om hänsynstagandet ska vara uttalat. Ett uttalat hänsynstagande för alla nationella och regionala mål, planer och program kan således vara olämpligt. Hur detta lämpligen hanteras får bedömas vid framtagande av ny översiktsplan. Huruvida lagkravet (PBL 3 kap. 5 § punkt 2) om att det i översiktsplanen ska framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för hållbar utveckling i kommunen är en tolkningsfråga och därmed svårt att svara på. Rum för förbättringar finns.

Kommunala planeringsförutsättningar

Styrande dokument

Strategiska planer och styrdokument som anges i översiktsplanen

Dokument	Kommentar
Kulturmiljöprogram framtaget av Älvsborgs Länsmuseum 1994, Kulturhistorisk byggnadsinventering från 1986.	Gäller tills vidare. Behov av uppdatering har identifierats sedan lång tid tillbaka. Inventering av kommunens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse har etappindelats i 4 etapper där 3 etapper har inventerats. När sista etappen av inventering har gjort har mycket arbete gällande kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse gjorts. Vid framtida arbete med ny översiktsplan bör möjligheten att arbete in ställningstaganden om kulturmiljöer i översiktsplanen beaktas.
Naturvårdsprogram för Bengtsfors kommun (antaget av KF 2013-09-04)	Gäller tills vidare. Revidering bör ske alternativt att man vid framtida arbete med ny översiktsplan bör se över möjligheten att arbeta in ställningstaganden från naturvårdsprogrammet i översiktsplanen.

Riktlinjer för bostadsförsörjning (2008)	Ersatts av nytt bostadsförsörjningsprogram, antaget 2024-03-04.
Energi- och klimatstrategi antagen 2008	Ny energiplan är under framtagande.
Vindbruk Dalsland, antagen 2013	Gäller tills vidare. Dialog om behov av revidering pågår

Strategiska planer och styrdokument som antagits efter översiktsplanen antogs och som berör översiktsplanen

Dokument	Kommentar
Avfallsplan 2018-2025 (antagen 2018-10-01)	Gäller tills vidare. Gemensam för Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud
VA-plan (antagen 2017-02-06)	Gäller tills vidare. Beslut i KF om att VA-planen ska revideras
Äldreomsorgsplan 2023-2030 (antagen 2022-06-27)	Gäller tills vidare.
Friluftsplån	Under framtagande. Kultur och fritidskontoret har uppdraget.
Grönstrukturplan	Under framtagande.
Bostadsförsörjningsprogram	Ett bostadsförsörjningsprogram antogs redan 2008, innan översiktsplanen antogs. Översiktsplanen hänvisar till det dokumentet. Nu gällande bostadsförsörjningsprogram antogs 2024-03-04. Riktlinjerna ersatte bostadsförsörjningsprogrammet från 2008.
Laddinfrastrukturplan	Antogs 2024-03-04.
Strategi för näringslivsarbete med tillhörande handlingsplan	Nytt styrdokument. Antagen 2015-02-09.
Lokalförsörjningsplan	Under framtagande.

Listan under *Övriga förändringar av styrdokument som berör översiktsplanen* är inte fullständig. Det finns ytterligare styrande dokument som antagits sedan översiktsplanen antogs. Dessa har inte inkluderats i listan ovan då de deras koppling till översiktsplanen bedöms vara begränsad.

Bedömning

Sedan översiktsplanen antogs 2013 har flera styrdokument som omnämns i planen ersatts eller reviderats. Även för de styrdokument som fortfarande

gäller så pågår revidering alternativt så har ett behov av revidering identifierats vilket i sak innebär att aktualiteten hos dessa eventuellt kan ifrågasättas. Utöver dessa har nya styrdokument tillkommit som inte omnämns i översiktsplanen men som har en koppling till planering och den strategiska riktningen för kommunens utveckling. Dessa styrdokument påverkar inte planens aktualitet men i samband med konkretiseringen kan konsekvenser uppstå som inte belyses. Vissa styrdokument innehåller nya planeringsunderlag som kan påverka ställningstaganden i översiktsplanen. Vid framtagande av ny översiktsplan behöver nya och reviderade styrdokument beaktas. Ingen förändring av ett enskilt styrdokument motiverar att översiktsplanen behöver ändras. Men den stora omfattning styrdokument som ersatts eller tillkommit sedan översiktsplanen är ett motiv som bidrar till att behovet av att ta fram en ny översiktsplan ökar.

Antalet styrdokument är omfattande. Det finns ett behov av att skapa en tydligare struktur, hierarki och koppling mellan dokumenten. Det finns en möjlighet att inom ramen för kommande översiktsplanarbete behandla fler strategiska frågor inom ramen för översiktsplanen och därmed kunna arbeta in dessa med effekten att man kan minska den totala mängden styrdokument. Läs mer under avsnitt *Förbättringsmöjligheter* på sida 24.

Planeringsunderlag och planeringsförutsättningar

Sedan översiktsplanen antogs har det tagits ett flertal nya planeringsunderlag samtidigt som de faktiska planeringsförutsättningarna i kommunen har förändrats. Här redogörs för ett urval av förändringar som skett sedan översiktsplanen antogs som kan påverka översiktsplanens aktualitet i olika grad.

Under senare år har ett antal vägledande domar som behandlar exploatering av jordbruksmark kommit från mark- och miljööverdomstolen. Den rättspraxis som vuxit fram kan få en påverkan på den bostadsutveckling på landsbygden som uttrycks i översiktsplanen. I översiktsplanen framgår rekommendationer om att ny bebyggelse bör lokaliseras så att olägenheten för jordbruksdrift inte uppstår. Framtida exploatering av jordbruksmark får hanteras vid framtida jobb med ny översiktsplan och medför således inte ytterligare behov av ändring av översiktsplanen.

2023 utökades vattenskyddsområdet för Norra Grean och Gustavsfors vattentäkter. Utökningen av vattenskyddsområdena påverkar i första hand senare planeringskedan, lovärenden och byggskedet. Men vissa inriktningar i översiktsplanen kan påverka möjligheten att säkra vattenförsörjnings- och vattentäktsskyddsintressena.

2015 kom en översiktlig översvänningskartering över Upperudsälven beställd av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB). I karteringen finns framtagna översvänningskartor som visar på områden som kommer att översvämmas vid 3 st olika beräknade flöden, 100-årsflöde, 200-årsflöde samt beräknat högsta flöde. Resultatet av karteringen måste tas hänsyn till i frågor som rör exploatering (planläggning och lovärenden). Karteringen innebär i sig inte att någon del av översiktsplanen inte längre är aktuell men det kan vara

lämplig att se över mark- och vattenanvändningen i översiktsplanen utifrån de nya förutsättningarna.

I bostadsförsörjningsprogram för Bengtsfors kommun framtagen under 2023 lyfts bland annat att det idag finns bostäder för alla att bo i men rotationen behöver bli bättre. Invånare och potentiella invånare har önskemål om andra boendekvaliteter än befintliga, vilket de facto innebär att det råder brist på efterfrågade bostäder. Översiktsplanen kan vara lämplig att se över utifrån slutsatserna i bostadsförsörjningsprogrammet.

I äldreomsorgsplan för Bengtsfors kommun antagen 2022 lyfts bland fram att andelen kommuninvånare som är äldre över 65 år ökar och att den kanske största utmaningen när det gäller att hantera de äldres framtida boende är att kunna erbjuda en bredd av olika boendeformer. Flertalet kommer att välja att bo kvar i sina nuvarande bostadsformer så långt det är möjligt men behovet av tillgänglighetsanpassade bostäder eller trygghetsboenden bedöms öka med en ökande åldrande befolkning. Det är betydelsefullt att det finns tillgång till tillgängliga och centralt belägna bostäder. Med en äldre befolkning ökar också behoven av platser inom trygghetsboende och särskilda boenden och kommunen bedöms behöva planera för byggnation av sådana boenden. Översiktsplanen kan vara lämplig att se över utifrån slutsatserna i äldreomsorgsplanen.

Höga elpriser och risk för elbrist vintertid har gjort energifrågan högaktuell. Solcellsanläggningar har blivit en av flera viktiga frågor kopplat till detta. Energi är en viktig strategisk samhällsfråga med tydlig koppling till mark- och vattenanvändningen, vilket gör den särskilt intressant för översiktsplaneringen. Energifrågan är dock inte enbart en kommunal angelägenhet utan även en regional och nationell angelägenhet.

Sedan översiktsplanen antogs har fokus på klimatförändringar och hållbart samhällsbyggande ökat. Däribland hantering av mer frekventa och omfattande skyfall och värmeböljor, ekosystemtjänster och biologisk mångfald, säkerställande av dricksvatten och hushållning med jordbruksmark. Nytt fokus i samhället som stort kan medföra behov av nytt fokus i översiktsplanen.

Sedan översiktsplanen antogs har Länsstyrelsen i Västra Götaland har beslutat om bildande av 5 nya naturreservat i Bengtsfors kommun. Dackehöjden, Kroktjärnet, Rumpesjön, Åsnebo och Danshöjden.

Även ett flertal av styrdokumenterna som nämndes under föregående rubrik, *Styrande dokument*, innehåller planeringsunderlag i olika former.

Bedömning

Med nya planeringsunderlag och planeringsförutsättningar är det aktuellt att utvärdera om inriktningarna i översiktsplanen fortfarande upplevs vara lämpliga och aktuella. Beroende på vad en sådan utvärdering kommer fram till kan det vara aktuellt att göra ändringar i översiktsplanen. En sådan utvärdering görs inte i planeringsstrategin utan förslagsvis under framtagandet av ny översiktsplan.

Att i översiktsplanen förtydliga hur vissa planeringsunderlag, som exempelvis översvämningsskarteringen, ska användas i efterföljande planeringsskeden, lovändanden och byggande kan vara aktuellt. Även om detta i sig inte motiverar att en ny översiktsplan ska tas fram är det en bidragande faktor.

Framtidsspaning och osäkerheter

Eftersom översiktsplanen ska ha ett långsiktigt perspektiv är det viktigt att, om möjligt, försöka anpassa översiktsplanen efter en föränderlig framtid. I gällande översiktsplan finns kommunens samlade syn på hur kommunen bör utvecklas i framtiden under de närmaste 10 – 20 åren. Sedan översiktsplanen antogs har förändringar skett som innebär att en alternativ framtida utveckling skulle kunna förväntas. Eventuellt kan detta påverka vissa ställningstaganden i översiktsplanen men detta har inte utretts i planeringsstrategin. Vid framtagande av en ny översiktsplan behöver man ha förståelse för att det är en föränderlig och i vissa fall även en osäker framtid. Man behöver även ta hänsyn till förändringar som är kända, förändringar som blir en effekt av översiktsplanens inriktning samt förändringar som inte kan förutses för att skapa en flexibilitet och möjlighet att anpassa utvecklingen.

Ställningstagande: Ändrade planeringsförutsättningar

Sedan översiktsplanen antogs har det skett många förändringar i de kommunala planeringsförutsättningarna. Få av dessa kan på egen hand motivera att översiktsplanen behöver ändras eller att en ny översiktsplan ska tas fram. Detta med avvägning mot hur resurskrävande framtagande av en översiktsplan är. Den kumulativa effekten av mängden förändringar bedöms dock motivera behovet av en ny översiktsplan. Här väger vissa förändringar tyngre än andra. Exempelvis så är det särskilt viktigt att kommunen kan tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder och mark. Bostadsförsörjningsprogrammet visar på att det finns bostäder åt alla att bo i men rotationen behöver bli bättre. Det finns önskemål om andra boendekvaliteter än befintliga, vilket de facto innebär att det råder brist på efterfrågade bostäder. I äldreomsorgsplanen framkommer att andelen kommuninvånare som är äldre ökar och att den kanske största utmaningen när det gäller att hantera de äldres framtida boende är att kunna erbjuda en bredd av olika boendeformer och behovet av tillgänglighetsanpassade bostäder eller trygghetsboenden bedöms öka med en ökande åldrande befolkning. I dagsläget råder det brist på industrimark som är lämplig att exploatera på flera orter i kommunen. Undersökningar av ett flertal områden som finns planlagt för industri indikerar på att det kommer uppstå orimligt höga kostnader för att exploatera dessa områden. Främst är det rådande markförhållanden med berg och markinstabilitet som driver på kostnaderna. En hållbar och långsiktig utveckling av kommunen kräver att det finns tillgång till lämplig mark att exploatera annars riskeras att man tappar möjligheter till eventuella nyetableringar i kommunen, eller dåligt genomtänkta lösningar för att tillgodose behovet av bostäder. För att kunna säkra detta även framåt bör arbetet med en ny översiktsplan påbörjas inom en snar framtid. Därtill

motiverar den stora mängd förändringar som skett sedan översiktsplanen antogs att en ny översiktsplan bör tas fram.

Aktualitetsprövning

Tidigare aktualitetsprövning

Under 2018 gjordes en aktualitetsprövning av översiktsplanen enligt dåvarande krav i plan- och bygglagen. I aktualitetsprövningen gjordes bedömningen att inriktningen, målen och de övergripande visionerna fortfarande till största delen var aktuella och att en ny översiktsplan inte skulle tas fram under dåvarande mandatperiod men man bedömde att LIS-bilagan var i behov av en revidering.

I aktualitetsprövningen gjordes en analys av översiktsplanens aktualitet som utgör ett bra underlag för kommande arbete med ny översiktsplan.

Innehållskrav i plan- och bygglagen

I enlighet med 3 kap. 23 § görs här en bedömning av i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § plan- och bygglagen.

3 kap. 3 § plan- och bygglagen

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta. Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Grunddragen i fråga om den avsedda mark- och vattenanvändningen redovisas för hela kommunen och detta framgår av en karta. Lagkravet är således uppfyllt. Till mark- och vattenanvändningskartan finns tillhörande områdesvisa rekommendationer och för vissa delar redovisas mark- och vattenanvändningen i större detaljeringsgrad än vad den kommunövergripande kartan visar. Översiktsplanen innehåller vägledning om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Detta i form av mål, visioner och områdesvisa rekommendationer. Lagkravet är uppfyllt.

Utöver att lagkravet är uppfyllt är det dock viktigt att de grunddrag som redovisas överensstämmer med den politiska viljan. Om grunddragen som redovisas inte överensstämmer med den politiska viljan är översiktsplanen inte aktuell i detta avseende.

3 kap. 4 § andra stycket 1 och 2 plan- och bygglagen

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas

I översiktsplanen redovisas vilken markanvändning som kommunen anser vara förenlig med utpekade riksintressen, hur riksintressena ska säkerställas samt hur avvägning ska göras mellan olika riksintressen då de inte är förenliga med varandra. Kommunens ställningstagande gällande vad som ska beaktas och vad som kan bedömas vara förenligt med riksintresset finns redovisat för varje riksintresse. Det framgår exempel på typer av verksamhet eller markanvändning som bedöms vara förenliga och därmed inte hindras av riksintresset och där olika riksintressen bedöms motverka varandra framgår vilket intresse som kommunen anser skall ges företräde. Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande framfört att man anser att utpekade riksintressen kan tillgodoses. Lagkravet bedöms vara uppfyllt.

Sedan översiktsplanen antogs har väg 164 Tanumshede–Ed–Åmål pekats ut som riksintresse för kommunikationer, riksintresse för friluftsliv gällande Dalslands sjö- och kanalsystem samt Höghedenområdet har ändrats. Översiktsplanen bedöms även med tillkommande riksintresse samt ändringar i riksintresse uppfylla lagkravet.

Översiktsplanen innehåller uppgifter om miljö kvalitetsnormer som vid tiden för framtagande av översiktsplanen berörde kommunen, nämligen miljö kvalitetsnormer för utomhusluft och vattenförekomster. Därtill finns angivet under kategorierna buller och vibrationer, luftföroreningar, elektromagnetiska fält, förorenad mark, radon, hot mot god vattenkvalitet, översvämningsrisker, klimatförändringar samt skredrisk och erosion kommunens ställningstagande för att undvika, uppnå, förebygga eller klara de identifierade risker som anges och uppnå det som eftersträvas. I översiktsplanen framgår även hur dessa frågor ska hanteras i kommande planläggning och byggande. Lagkravet bedöms vara uppfyllt.

3 kap. 5 § Plan- och bygglagen

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

- 1. Hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder*
- 2. Hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen*
- 3. Sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18e första stycket miljöbalken*
- 4. Kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra*

5. *Om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och*
6. *Sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse*

Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen.

1. I översiktsplanen uttrycks en försiktig målsättning för befolkningsutveckling ”år 2030 har förhoppningsvis den negativa befolkningsutvecklingen vänt eller åtminstone planat ut”, dock redogörs även för en önskvärd målbild/vision om att nå upp till 12 000 invånare till år 2022. I översiktsplanen anges inte hur många nya bostäder som kan tillskapas men i de kommunövergripande och områdesvisa rekommendationerna finns tätortsnära områden utpekade där utbyggnad av bostäder kan ske och för landsbygden finns angivet hur kommunen bedömer var ny bebyggelse kan vara lämplig. Den senaste befolkningsprognosen sträcker sig till 2040 och visar på en befolkningsminskning från dagens lite drygt 9 200 invånare till 7 785 invånare år 2040. Översiktsplanen bedöms därmed redovisa hur behovet av bostäder kan tillgodoses flera år bortom 2030. Sedan översiktsplanen antogs har totalt 46 nya bostads- eller fritidshus tillkommit. Inga av de bostadsområden som pekats ut i översiktsplanen har bebyggts fullt ut. Bostadsförsörjningsprogram för Bengtsfors kommun har antagits under 2024 och i den framgår hur det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses fram till år 2030. Lagkravet att det av översiktsplanen ska framgå hur det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses bedöms vara uppfyllt. Samtidigt bedöms det finnas ett behov att relativt snart påbörja ett arbete med en ny översiktsplan för att denna ska hinna antas innan 2030 och då gällande översiktsplan samt bostadsförsörjningsprogram kan riskera att brista i detta avseende.
2. Översiktsplanen hänvisar till och förhåller sig till ett urval av nationella och regionala mål, planer och program. Det går inte i översiktsplanen att läsa sig till hur detta urval har gjorts. Varken nationella eller regionala organ yttrade sig under framtagande av översiktsplanen om hur förslaget förhåller sig till relevanta nationella och regionala mål, planer och program. Sedan översiktsplanen antogs har ett stort antal nya mål, planer och program tagits fram på nationell och regional nivå. Det saknas i översiktsplanen ett generellt ställningstagande om hur kommunen i den fysiska planeringen ska förhålla sig till nationella och regionala mål, planer och program. Med hänsyn till det stora antalet nya mål, planer och program som kommit till på nationell och regional nivå sedan översiktsplanen antogs tillsammans med avsikten på generella ställningstaganden om hur kommunen ska ta hänsyn till regional och nationella mål, planer och program bedöms det finnas behov av att se över översiktsplanen avseende detta lagkrav.

3. Kommunen har utpekat 16 områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Dessa områden är redovisade i översiktsplanen. Lagkravet är därmed uppfyllt.
4. Kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra framgår av översiktsplanen. Lagkravet är därmed uppfyllt men då planen bygger på analyser som gjordes för mer än 10 år sedan och att klimatrelaterade negativa effekter verkar öka bedöms det finnas behov av att se över översiktsplanen avseende detta lagkrav.
5. Västra Götaland har ingen regionplan. Lagkravet om att redovisa avvikelser från regionplan är därmed inte aktuellt för Bengtsfors.
6. Mellankommunala och regionala frågor belyses i översiktsplanen. Länsstyrelsen har i sitt yttrande bedömt att kommunen har hanterat detta och rekommenderar fortsatt samverkan över kommungräns. Lagkravet är därmed uppfyllt.

Länsstyrelsen har godtagit planen.

Lagkravet är uppfyllt.

Uppföljning av bebyggelse som tillkommit sedan översiktsplanen antogs

Sedan översiktsplanen antogs har det tillkommit totalt 46 nya bostäder inom kommunen fördelat på:

- 5 st bostäder inom utpekade LIS-områden
- 41 st bostäder utanför LIS-områden (inräknat tätort, landsbygd och mindre orter)

Sedan översiktsplanen antogs har xx detaljplaner antagits som möjliggör ny bostädsbebyggelse:

- Detaljplan för Björkdungen 5: Planens syfte är att göra det möjligt att skapa tomtmark för nya bostäder inom fastigheten Björkdungen 5 – utbyggnad enligt detaljplanen har skett till fullo
- Detaljplan för Bengtsfors centrum: Planen syftar till att möjliggöra en förtätning av Bengtsfors centrum, med fler bostäder, mer handel och kontor, större utrymme för vårdcentral och därtill hörande offentlig service – utbyggnad enligt detaljplanen har ännu inte skett.

Bedömning

De områden som i gällande översiktsplan pekas ut som möjliga för exploatering för ny bebyggelse är idag inte fullt utbyggda.

Förbättringsmöjligheter

Vid användning och tillämpning av översiktsplanen skapas en förståelse för vilka delar av översiktsplanen som ger ett bra stöd i kommunens verksamhet

och var det finns brister och förbättringsmöjligheter. Här görs en kort bedömning av behovet av ändringar i översiktsplanen i syfte att underlätta för användning och tillämpning av den. Bedömningen är gjord av tjänstepersoner som använder översiktsplanen i sin handläggning

Behov	Kommentar/motivering
Belysa konflikter mellan mål och ställningstaganden tydligare i översiktsplanen	I översiktsplanen uttrycks ett stort antal mål och ställningstaganden av olika slag. För vissa av dessa uppstår konflikter mellan olika mål respektive ställningstaganden. Sådana konflikter belyses inte i översiktsplanen och det saknas vägledning om hur mål och ställningstaganden ska prioriteras mot varandra i de fall konflikter uppstår. Det finns inte heller en uttalad rutin om hur sådana konflikter ska hanteras i efterföljande planläggning och lovärenden. Det vore även önskvärt att konflikter med andra styrdokument belystes
Belysa och hantera konsekvenser av ställningstaganden tydligare i översiktsplanen	Vissa mål och ställningstaganden i översiktsplanen kan medföra påtagliga konsekvenser för kommunen vilket inte förklaras. I de fall konsekvenserna är av sådan karaktär att de inte hanteras i efterföljande planläggning och lovärenden behöver sådana konsekvenser belysas i tidigare skeden, lämpligen i översiktsplanen. Därtill vore det önskvärt att översiktsplanen i den grad det är möjligt hanterat dessa konsekvenser genom att beskriva hur de kan minimeras eller upphöra. I de fall som ett värde prioriteras över en konsekvens klagas detta lämpligen

Beskriv förhållandet mellan översiktsplanen och andra styrande dokument och låt en medveten tanke styra samordningen mellan dokumenten.	Bengtsfors kommun har utöver översiktsplanen ett stort antal styrande dokument. Det saknas en uttalad hierarki mellan dessa styrdokument och det saknas samordning mellan en stor andel av dokumenten. Översiktsplanens förhållande till övriga styrdokument bör klargöras och det bör finnas en medveten tanke om vilka frågor som lämpligen hanteras i översiktsplanen respektive i andra styrdokument. Det är önskvärt med en tydligare röd tråd mellan de styrande dokumenten genom användning av mål och hänvisning mellan dokumenten.
Genomförande av åtgärder i översiktsplanen	Översiktsplanen innehåller vägledning för efterföljande planläggning och lovärenden såväl som specifika åtgärder och strategier som inte genomförs om det inte startas ett aktivt arbete med just den åtgärden. För att få till ett genomförande av översiktsplanen behöver ett aktivt arbete påbörjas avseende hur ett genomförande ska gå till. Detta kan antingen göras för gällande översiktsplan eller i samband med framtagande av en ny översiktsplan så att genomförandet av nästa översiktsplan får ett tydligare genomslag är nuvarande översiktsplan
Bedriva en kontinuerlig översiktsplanering	Översiktsplanen regleras av plan- och bygglagen som idag ställer krav på omfattande processer för att ta fram och ändra översiktsplanen. Detta tillsammans med andra påverkande faktorer medför att översiktsplanen inte kan hållas aktuell i den grad som vore önskvärd. Därför är det viktigt att översiktsplanen kompletteras med rutiner för kontinuerlig översiktsplanering för att bättre hantera den kontinuerligt föränderliga situation som

	samhällsplaneringen förhåller sig till.
--	---

Politisk viljeinriktning

Planeringsstrategin ska bedöma översiktsplanens aktualitet och i denna bedömning är den politiska viljeinriktningen en viktig faktor. Eftersom en översiktsplan enbart är vägledande och inte är bindande finns möjligheten att ta beslut som inte överensstämmer med översiktsplanen, men för att översiktsplanen ska kunna uppfylla sin funktion som vägledning behöver den vara politiskt förankrad. Under hela tiden som arbete pågått med framtagande av planeringsstrategin har fullmäktigeberedningen för ny översiktsplan jobbat med sitt uppdrag *att arbeta fram ett underlag till samråd om en ny översiktsplan*. I arbetet med planeringsstrategin har avstämning skett med fullmäktigeberedningen vilka även har yttrat sig formellt om översiktsplanens aktualitet: Fullmäktigeberedning för ny översiktsplan anser att den gällande översiktsplanen i stort är aktuell. Det har fattats beslut sedan dess antagande som har förändrat förutsättningarna och reviderat den politiska målsättningen. Därför är det särskilt viktigt att belysa vissa områden i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Områden som vi anser är av särskild vikt är:

- Befolkningsutvecklingen och prognos
- Skola, vård och omsorg
- Kollektivtrafik
- Översiktsplanen och andra planers samexistens
- Särskilt utpekade områden

Beredningen har också haft en diskussion om visionen om befolkningsökning och de målsättningar som lyfts i planen. Dessa behöver diskuteras vidare inför kommande översiktsplan.

Det är önskvärt att en översiktsplan har en så bred politisk förankring som möjligt för att skapa en långsiktig inriktning för kommunens utveckling. I planeringsstrategin görs bedömningen att arbete med en ny kommunövergripande översiktsplan bör påbörjas. Även om fullmäktigeberedningen för ny översiktsplan inte kan anses ha mandat att framföra den politiska viljeinriktningen för kommunens långsiktiga utveckling så får dialogen med beredningen ändå ses som att planeringsstrategins bedömning får anses ha viss politisk förankring. Den formellt politiska viljeinriktningen och vad denna slutgiltigt får anses vara avses hanteras i arbetet med ny översiktsplan, därför hanteras detta inte ytterligare i planeringsstrategin.

Bedömning: Översiktsplanens aktualitet

En översyn av översiktsplanens inriktning behöver göras för att klarlägga vad den långsiktiga politiska viljan för kommunens utveckling är. Översiktsplanen bedöms vidare vara inaktuell i flera avseenden som gemensamt motiverar att

en ny översiktsplan bör tas fram. Vid framtagande av en ny översiktsplan behöver ett flertal frågor som inte hanteras i gällande översiktsplan beaktas. Planeringsstrategin och tidigare aktualitetsprövning utgör ett stöd i vilka frågor som ska beaktas vid framtagande av en ny översiktsplan. Därtill förväntas översiktsplanen bli inaktuell inom relativt snar framtid i ytterligare avseenden. Med anledningen av detta ska arbete med en ny översiktsplan påbörjas för att en ny plan ska kunna antas innan gällande översiktsplan inte längre kan uppfylla sin vägledande funktion.

Översiktsplanen och fördjupad översiktsplan för Bäckefors, bedöms tills vidare kunna vägleda kommunens arbete och översiktsplanen ska därför fortsatt anses vara aktuell. Idag används de som relevanta underlag i detaljplanering och lovprövning.

Den dalslandsgemensamma vindbruksplanen, Vindbruk Dalsland, bedöms eventuellt behöva revideras med hänsyn till ny kunskap och teknikutveckling. I och med den digitala utvecklingen ser kommunen att det på lång sikt är lämpligt att sammanfoga samtliga fördjupade översiktsplaner och tematiska tillägg till en och samma digitala plan. Digitala lösningar för detta är dock i uppstartsfasen, varför det inte är motiverat inom denna planeringsstrategis tidshorisont att starta en process för att utföra det arbetet.

Fortsatt översiktsplanering

En ny kommunövergripande översiktsplan bör tas fram. Gällande översiktsplan ska fortsatt anses vara aktuell och tills vidare vägleda kommunens arbete. I april 2023 trädde ett nytt krav i kraft som säger att översiktsplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt (2 kap. 5 c § Plan- och byggförordningen). Detta krav tillämpas första gången på översiktsplaner som har påbörjats efter den 31 december 2026. Lagkravet och kommande föreskrifter innebär att arbetet med framtagande av en ny översiktsplan som följer dessa krav blir mer omfattande och resurskrävande.

Planeringsstrategin, som fortsatt kommer att uppdateras, vägleder det kommande arbetet med strategisk fysisk planering och översiktsplanering. Kommunen behöver arbeta mer strukturerat med denna typ av planering. Det behövs rutiner för hur utvärdering, uppföljning och genomförande av planerna ska ske. I planen bör det även framgå hur man ska hantera situationer som uppstår till följd av förändringar i t ex omvärld och där översiktsplanen inte ger tillräckligt stöd men ändringarna inte kan motivera en ändring av översiktsplanen.